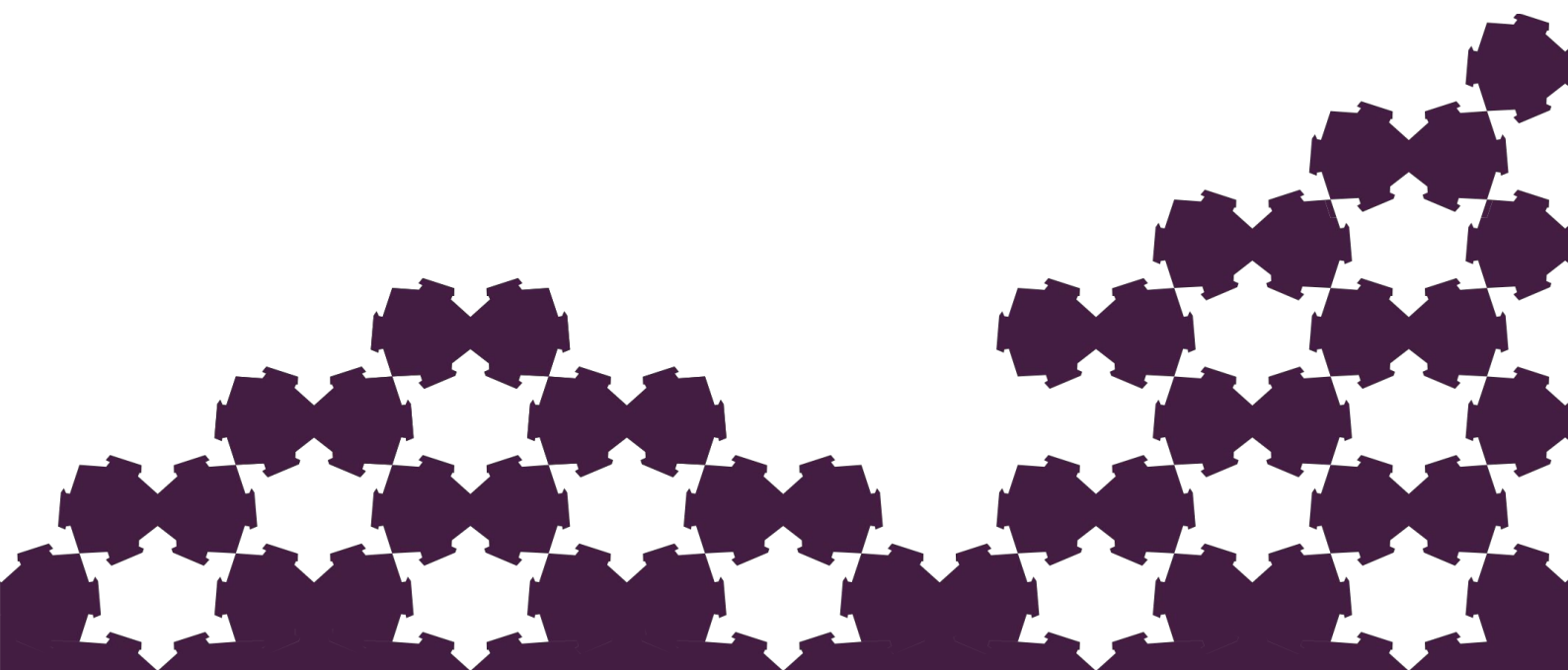

Jaarverslag CRK&E 2023

Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Erfgoed

Projectleider F. Wuijts/M. Slippens
Afdeling VTH
Datum 21 mei 2024
Behandeling College/ter kennisname gemeenteraad

Planstatus Definitief
Projectnummer 820985

Identificatie Versie 2.1

Inhoudsopgave

1. Voorwoord

Terugkijkend op het advieswerk van de commissie ruimtelijke kwaliteit en erfgoed in het jaar 2023, dan is er door het jaar heen goed en constructief samengewerkt. Er is een tweetal evaluaties met de stichting Mooi Noord-Holland geweest en er zijn talloze informele momenten geweest na afloop van zittingen, waarin wij bespraken wat goed ging en beter kon. De sfeer tijdens de adviesbijeenkomsten is goed; commissieleden zijn in staat vanuit hun vakkennis en op basis van welstandsnota en monumentenomschrijvingen, bouwplannen op een hoger plan te brengen en aanvragers te inspireren en te overtuigen.. Het vooroverleg dat geregeld wordt geadviseerd heeft zijn nut in het vergunningstraject bewezen!

Naast het reguliere advieswerk is de commissie naar aanleiding van amendementen uit de raadsvergadering inzake de verordening gemeentelijke adviescommissie en de beleidslijn welstandsvrij in de Omgevingswet de dialoog aangegaan met raad en college. De commissie heeft op momenten zorgen geuit over mogelijk verlies van ruimtelijke kwaliteit en formuleerde aanbevelingen en alternatieven. De CRK&E is nadrukkelijk betrokken bij het behouden en bevorderen van de ruimtelijke kwaliteit en het erfgoed in de gemeente.

Nieuw voor de commissie was in 2023 deelname van een architect-lid aan een omgevingstafel (Gooise Warande). Regelmatig vond terugkoppeling plaats. Dat geschiedde ook door het gemandateerde lid in het kwaliteitsteam Crailo. Eveneens nieuw - en een uitdaging - vormde in 2023 de advisering over zonnepanelen op monumenten en in beschermde gezichten. Aan de inhoud van de beleidsregel voor zonne-energiesystemen droeg de commissie actief bij. En nog voordat dit beleid officieel was vastgesteld, heeft de commissie al overeenkomstig geadviseerd vanuit de overtuiging dat de actuele energie-opgave en ruimtelijke kwaliteit en erfgoedwaarden geen tegenstellingen hoeven te zijn!

Waar mogelijk zette de commissie zich in 2023 ook in voor verduurzaming, natuur-inclusief bouwen en voor minder verharding in tuinen en op parkeerterreinen. In de regel zullen dergelijke aanbevelingen de gebiedskarakteristieken en kernwaarden in Gooise Meren kunnen versterken!

Dit voorwoord biedt de gelegenheid om de stedenbouwkundige en plantoetsers te danken voor de prettige samenwerking. Ook is de commissie blij met het tweemaandelijks overleg met de afdeling Erfgoed en Monumenten van de gemeente. De commissie is daardoor tijdig geïnformeerd over nieuwe ontwikkelingen en kan op haar beurt kennis en inzicht delen met de erfgoedambtenaren. Zo is in 2023 vanuit de commissie de concept kerkenvisie becommentarieerd en zijn cultuurhistorische waardenstellingen waar mogelijk aangescherpt. Het is een voorrecht om in één van de meest aantrekkelijke gemeenten van Nederland, met veel natuur- en cultuurhistorisch erfgoed, onze rol te kunnen vervullen.

In het najaar van 2023 ontvingen de leden van de CRK&E bevestiging van hun benoeming onder de omgevingswet. De commissie zal zich blijven inzetten voor een mooi en toekomstbestendig Gooise Meren, ten behoeve van het algemene belang van ruimtelijke kwaliteit en erfgoed in de gemeente!

drs. I. (Irmgard) van Koningsbruggen
Voorzitter Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Erfgoed

2. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2023 van de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit & Erfgoed (hierna: CRK&E). In dit jaarverslag komt aan de orde op welke wijze de commissie uitvoering heeft gegeven aan de door het gemeentebestuur van Gooise Meren opgedragen adviestaak. U vindt in dit jaarverslag informatie over:

- de samenstelling en werkwijze van de commissie
- op welke wijze uitwerking is gegeven aan de openbaarheid van vergaderen
- op welke wijze toepassing is gegeven aan de welstandscriteria uit de welstandsnota
- op welke wijze toepassing is gegeven aan het monumentenbeleid
- een cijfermatig overzicht van de aard van advisering,

Dit jaarverslag wordt vastgesteld door B&W en aangeboden aan de gemeenteraad. De commissie, bestaande uit door uw gemeenteraad benoemde onafhankelijke deskundigen, vervult een wettelijke taak op grond van de Woningwet en de Erfgoedwet.

De commissie is daarnaast een direct aanspreekbaar klankbord voor het college van B&W voor alle ontwikkelingen die van invloed zijn op de bebouwing en inrichting van de gemeenschappelijke leefomgeving. Met dit jaarverslag wordt voldaan aan de verplichting op grond van de Woningwet (artikel 12b, lid 3 Woningwet), waarin is vastgelegd dat over de uitvoering van het welstandsbeleid moet worden gerapporteerd aan de gemeenteraad.

De commissie draagt met haar advisering aan de hand van dit beleid bij aan een aantrekkelijke en waardevolle leefomgeving, maar ook aan een breed maatschappelijk draagvlak voor ruimtelijke kwaliteit. Mooie gebouwen, straten, wijken, dorpen, steden en landschappen zijn niet vanzelfsprekend zo, maar zijn zo geworden door de gezamenlijke inspanning van alle gebruikers en bewoners. Dat daarvan genoten kan worden is de verdienste van een zorgvuldige beherende gemeenschap. Een advies van de commissie aan het college van B&W voorafgaand aan het verlenen van omgevingsvergunningen, maar het liefst ook aan de gebruiker zelf en zo vroeg mogelijk in het planproces, kan daar een positieve bijdrage aan leveren. Aan het zorgvuldige beheer van de waardevolle omgeving in het bijzonder van beschermde gezichten en monumentaal erfgoed van de gemeente Gooise Meren levert de commissie graag een bijdrage.

3. Commissie: samenstelling, werkwijze en beoordelingskader

Samenstelling

Om over alle ruimtelijke aspecten van een initiatief of plan goed te kunnen adviseren zijn kennis, ervaring en vakmanschap nodig. De adviseurs van de CRK&E zijn deskundigen op het terrein van architectuur, stedenbouw, architectuur- en cultuurhistorie en restauratiekunde. Belangrijk hierbij is dat zij onafhankelijk ten opzichte van de gemeentelijke organisatie en het gemeentebestuur adviseren. De commissie wordt bijgestaan door een secretaris; zij is gemeenteambtenaar en heeft een raadgevende stem.

In 2023 bestonden de commissies uit de volgende leden:

Commissie Kleine Plannen

Lid : ir. P. (Paul) Kramer, architect
Lid : ir. S (Simone) Bleumink, architect woonachtig in de gemeente

Ambtelijk secretaris : M. (Margriet) Slippens MA

Commissie Grote Plannen

Voorzitter en lid : drs. I. (Irmgard) van Koningsbruggen, architectuur- en cultuurhistoricus, woonachtig in de regio

Lid : ir. O. (Oliver) Ebben, architect woonachtig in de gemeente

Lid : ir. P. (Paul) Kramer, architect

Lid : ir. A. (Alenca) Mulder, restauratiearchitect

Ambtelijk secretaris : M. (Margriet) Slippens MA

Werkwijze

De CRK&E vergadert in twee commissies om en om op de woensdag. De kleine bouwplannen worden beoordeeld door de kleine commissie, waarin twee leden van de commissie zitting hebben. De grotere en meer complexe bouwplannen, zeker in beschermde gezichten en met een monumentenstatus en verzoeken om advies voor andersoortige plannen worden op de agenda van de grote commissie geplaatst. Naast aanvragen om omgevingsvergunning adviseert de grote commissie ook over monumentenaanwijzingen en bij wijzigingsplannen van monumenten, stedenbouwkundige plannen, beeldkwaliteitsplannen, ontwerpbestemmingsplannen en plannen voor de herinrichting van de openbare ruimte. De reguliere bouwaanvragen en de conceptaanvragen worden door de casemanagers geagendeerd. Verzoeken om advies met betrekking tot een monumentenstatus of anderszins collegiaal overleg worden via de secretaris geagendeerd.

De vergaderingen die betrekking hebben op reguliere aanvragen voor een omgevingsvergunning zijn altijd openbaar. De openbaarheid geldt zowel voor de beraadslagingen, de beoordeling, als de adviezen zelf. Het tijdstip van de vergadering van de commissie wordt minstens 24 uur voorafgaand aan de vergadering bekend gemaakt op de gemeentelijke website. De gemachtigde of de aanvrager wordt altijd uitgenodigd om tijdens de vergadering aanwezig te zijn. Eventueel belanghebbenden kunnen spreekrecht krijgen in de vergaderingen. Wanneer men gebruik wil maken van zijn of haar spreekrecht, dan wordt dat vooraf bij de secretaris aangevraagd.

Het vaststellen van adviezen door de commissie vindt plaats bij meerderheid van stemmen. In de praktijk vindt er in de kleine commissie onderling dialoog plaats, waarbij de toetsingskaders worden afgewogen. Bij de grotere plannen geeft de gemachtigde of aanvrager een korte toelichting op het plan, waarna de leden van

de commissie aanvullende vragen kunnen stellen en daarna om beurten hun reacties geven. Daarna volgt een samenvatting van het advies door de voorzitter die vraagt of de leden kunnen instemmen met het advies. Bij staking van stemmen beslist de voorzitter, maar dit is in 2023 niet voorgekomen. De adviezen worden door de secretaris schriftelijk verwerkt en na te zijn geaccordeerd door de commissieleden naar de betreffende casemanager of projectleider gestuurd. Dit advies wordt bij de aanvraag van de conceptaanvraag of omgevingsvergunning gevoegd. Ook ontvangt de gemachtigde of aanvrager via de casemanager een afschrift van het advies.

De commissie kan de advisering over een aanvraag omgevingsvergunning mandateren aan één of meerdere daartoe aangewezen deskundige leden of de secretaris van de commissie. In elk geval van twijfel legt de gemandateerde het bouwplan alsnog voor aan de commissie.

De commissie brengt het advies over de aanvraag van een omgevingsvergunning uit binnen 14 dagen; ook bij de advisering/verslagen met betrekking tot de overige plannen en projecten (bijvoorbeeld conceptaanvraag of M&O projecten) wordt er gestreefd om deze binnen 14 dagen te verwerken.

Beoordelingskaders

De CRK&E gebruikt voor haar beoordelingen de Welstandsnota Gooise Meren 2019, beeldkwaliteitsplannen indien van toepassing, en redengevende omschrijvingen van monumenten. De commissie kan daarnaast altijd aanvullend onderzoek opvragen, zoals een bouwhistorisch of cultuurhistorisch rapport als dit van belang is voor haar advisering.

De Welstandsnota Gooise Meren 2019 is door de Gemeenteraad vastgesteld op 17 april 2019. Het doel van de welstandstoets is het behartigen van het *publieke* belang door de lokale overheid, waarbij de individuele vrijheid van de burger of ondernemer wordt afgewogen tegen het algemene belang van ruimtelijke kwaliteit en erfgoedwaarden van de leefomgeving. Met de verschijningsvorm van een bouwwerk wordt immers iedere voorbijganger geconfronteerd. De gedachte is dat welstand een bijdrage levert aan de totstandkoming en het beheer van een aantrekkelijke bebouwde omgeving. En dat monumenten en beschermde gezichten hun waarden niet onoordeelkundig verliezen en hun verhalen kunnen blijven vertellen.

In de Welstandsnota zijn naast gebiedsbeschrijvingen criteria beschreven die ten grondslag liggen aan de welstandsbeoordeling bij de indiening van bouwplannen. De welstandscriteria bestaan uit objectcriteria voor veel voorkomende bouwwerken (kleine plannen), en gebiedsgerichte welstandscriteria. In een enkel geval zal het voorkomen dat de object- en gebiedsgerichte welstandscriteria ontoereikend of te beperkend zijn. Daarom zijn in de nota ook algemene criteria opgenomen, waarmee een bouwplan op het eigen architectonische vakmanschap kan worden beoordeeld. Het moet gaan om uitzonderlijke bouwwerken die op zichzelf een positieve bijdrage leveren aan de ruimtelijke kwaliteit. Daarnaast zijn er aanvullende uitgangspunten voor de beoordeling van cultureel erfgoed, primair gelegen in de monumentenomschrijving. Tot slot zijn er ook criteria opgenomen voor aanwijzing van excessen en de te volgen procedure voor grote bouwplannen op (her)ontwikkellocaties. De commissie werkt volgens het stroomschema, zoals opgenomen in de Welstandsnota Gooise Meren, pagina 6.

Beeldkwaliteitsplannen (BKP) zijn speciaal ontworpen documenten met richtlijnen en criteria die alleen gelden voor een bepaald gebied. Een BKP wordt vaak samen met een bestemmingsplan ontworpen of een stedenbouwkundig programma van eisen. In 2023 heeft de CRK&E geadviseerd op het beeldkwaliteitsplan voor het Hocrasterrein en op het conceptbeeldkwaliteitsplan voor de herinrichting van de Veerstraat, Veerplein en Julianaplein.

Ondanks een set van uitgebreide kaders en criteria is de welstandstoets geen eenvoudig “check lijstje” en blijft interpretatie van de criteria door onafhankelijke deskundigen uit het werkveld noodzakelijk.

In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten voor het welstandsbeleid van Gooise Meren:

- Welstandstoezicht als instrument voor het handhaven én versterken van ruimtelijke kwaliteit, waarbij bouwwerken niet alleen op zichzelf worden beoordeeld maar ook op de betekenis die zij hebben voor de omgeving.
- Goede balans tussen zekerheid en flexibiliteit, waarbij er zekerheid geboden wordt over de aspecten die een rol spelen bij de welstandsbeoordeling.
- Openbaarheid en inzichtelijkheid, waarbij het welstandsbeleid de burger duidelijkheid moet bieden over de vergunningaanvraag, het welstandsadvies en de vergunningverlening.
- Vermaatschappelijking, waarbij het welstandsbeleid een onderwerp van publieke discussie kan zijn. Welstandscriteria moeten stimulerend zijn en de CRK&E zou een bijdrage moeten leveren aan de discussie over stedenbouw en architectuur – wat is goede omgevingskwaliteit? - en over de omgang met monumenten en cultuurhistorisch erfgoed.
- Waarden Erfgoed (cultuurhistorie), waarbij door het beleid behoud en ontwikkeling van erfgoed wordt mogelijk gemaakt en toekomstig erfgoed zou kunnen ontstaan.

4. De commissieleden aan het woord

Bijdrage Oliver Ebben, architect

Als architect, lid en tevens bewoner van de jaren '50 uitbreidingswijk Bussum-Zuid, kijk ik met veel belangstelling naar de transformatie van de Verlosserkerk tot een kleinschalig gezondheidscentrum. De kerk, ontworpen in 1956 door Architectenbureau Nielsen, Spruit en Van de Kuilen, is een fraai voorbeeld van naoorlogse plastische architectuur. Het kerkgebouw, samen met het ontmoetingscentrum en de op Nieuwjaarsdag 2023 afgebrande pastorie, vormt een ensemble dat sinds 2015 de status van gemeentelijk monument heeft.

Het nieuwe programma omvat onder andere het realiseren van een aantal behandelkamers. In het ingediende ontwerp waren deze direct aan de binnenkant van de ovale kerkmuren gesitueerd. Naar aanleiding van een aanbeveling van de commissie tijdens het vooroverleg, is besloten het programma centraal in de kerkzaal te plaatsen. Het resultaat is een vrijstaand volume met voldoende tussenruimte tussen oud en nieuw, waardoor de karakteristieke vorm van de kerkzaal ook in de toekomst ervaarbaar blijft. Het aangepaste ontwerp zorgt ervoor dat ook de karakteristieke, sculpturale buitengevel onaangetast blijft, met als uitzondering een groot panoramisch raam

dat naar een nieuwe openbare functie verwijst.

Verlosserkerk, interieurontwerp met het 'doos-in-doos'-principe. (2023), Vocus architecten.

Bijdrage Paul Kramer, architect

In 2023 is een bouwplan voor het nieuw bouwen van een woning aan de commissie voorgelegd. De woning staat in gebied 23, Bosgebied en voor de inspiratie is gekeken naar Mies van der Rohe en Frank Lloyd Wright: een ambitieus plan. Het plan is eerst als conceptaanvraag ingediend. De commissie was toen gelijk van mening dat er veel potentie en kwaliteit in het ontwerp zat. Zij stelde dat conceptueel dit ontwerp kraakhelder diende te worden. Zij was van mening dat het ontwerp valt of staat met een sterke relatie tussen binnen- en buitenruimtes en een afleesbare correlatie tussen constructief en ruimtelijk concept enerzijds en een zorgvuldige materialisering en abstracte detaillering anderzijds (*less is more*). De wisselwerking tussen gesloten en open, horizontaliteit en ruimtelijkheid was erg goed geïntegreerd. Het plan is daarna verder uitgewerkt en ingediend als aanvraag omgevingsvergunning. De commissie heeft geoordeeld dat de hoge kwaliteit van het ontwerp en de zorgvuldige detaillering met een hoog abstractieniveau het mogelijk maakte om dit ontwerp te toetsen aan de algemene welstandscriteria in plaats van aan de gebiedsgerichte criteria.

Afb. 1: *Impressie van de nieuw te bouwen woning in bosgebied (2023), Maas Architecten.*

Bijdrage Irmgard van Koningsbruggen, architectuur- en cultuurhistoricus

Vooraanzicht van de woning, Wikipedia.

Voor leden van de CRK&E vormen beschermen en ontwikkelen van monumenten geen tegenstelling, maar een inspirerende kans om monumentale waarden – principes in vormgeving – te beschermen door ze voort te zetten in vernieuwingsopgaven. De aanvraag voor dakkapellen en dakramen in een villa aan de Regentesselaan uit 1902 van architect Marius Bauer was vanuit de eigentijdse behoefte aan meer woongenot op de zolderverdieping begrijpelijk. Maar de voorgestelde symmetrische plaatsing en omvang ervan ontkende de essentie van de ‘Gooise landhuisstijl’ waarvan Bauer grondlegger is. De gesloten, heldere contour van het monument, met een nadrukkelijk dak en schijnbaar willekeurig geplaatste kleine vensteropeningen is kenmerkend. ‘Gegronde architectuur’ heet het, bewust ontworpen in de traditie van Gooise boerderijen op de kale zandgrond. Het vrijwel gesloten dak en kleine vensteropeningen bracht en verbeeldt beschutting. Aanvrager en architect zagen in hoe een symmetrische plaatsing en grote openingen afbreuk zouden doen aan de monumentale waarden en pasten hun ontwerp voor eigentijdse lichttoetreding aan de principes van de Gooise landhuisstijl aan.

Zicht op Muider slot met het nieuwe horecapaviljoen (impressie, 2023).

Ook rijksmonument Muider slot gaat mee met de eigen tijd door een goed toegankelijk horecapaviljoen in de tuin te plaatsen. Deze tuin is een reconstructie van de 17^e-eeuwse tuin van P.C. Hooft, gelegen in de omwalling en onderdeel van het UNESCO werelderfgoed Hollandse Waterlinies. Dat vroeg binnen deze monumentale context om een uitermate zorgvuldige advisering; het werd een langdurig proces. Het uiteindelijke resultaat refereert aan een kas die de waarde van de omheinde tuin respecteert en de beleving van het slot met de vestingwerken niet onevenredig aantast. De kas wordt naar verwachting in 2024 opgeleverd.

Nadat de commissie positief adviseerde op het ontwerp ontving zij complimenten van de directeur van het Muider slot die concludeerde dat alle adviezen van de commissie steeds hebben geleid tot verbetering van het ontwerp.

Bijdrage Alenca Mulder, restauratiearchitect

Sinds januari 2023 maak ik deel uit van het **kwaliteitsteam Crailo** namens de CRK&E Gooisemeren. Het kwaliteitsteam beoordeelt plannen voor gebouwen en de inrichting van de openbare ruimte in het buurtschap Crailo en adviseert daarover. In 2023 heeft het kwaliteitsteam onder andere het plan van BPD voor de herbestemming van 4 legeringsgebouwen tot 86 woningen en commerciële ruimten begeleid en beoordeeld. Uitgangspunt voor de aanpak is behoud van de karakteristieke waarden.

Ontwerp legeringsgebouw Kazernekwartier, behandeld in het Kwaliteitsteam Crailo, 2023.

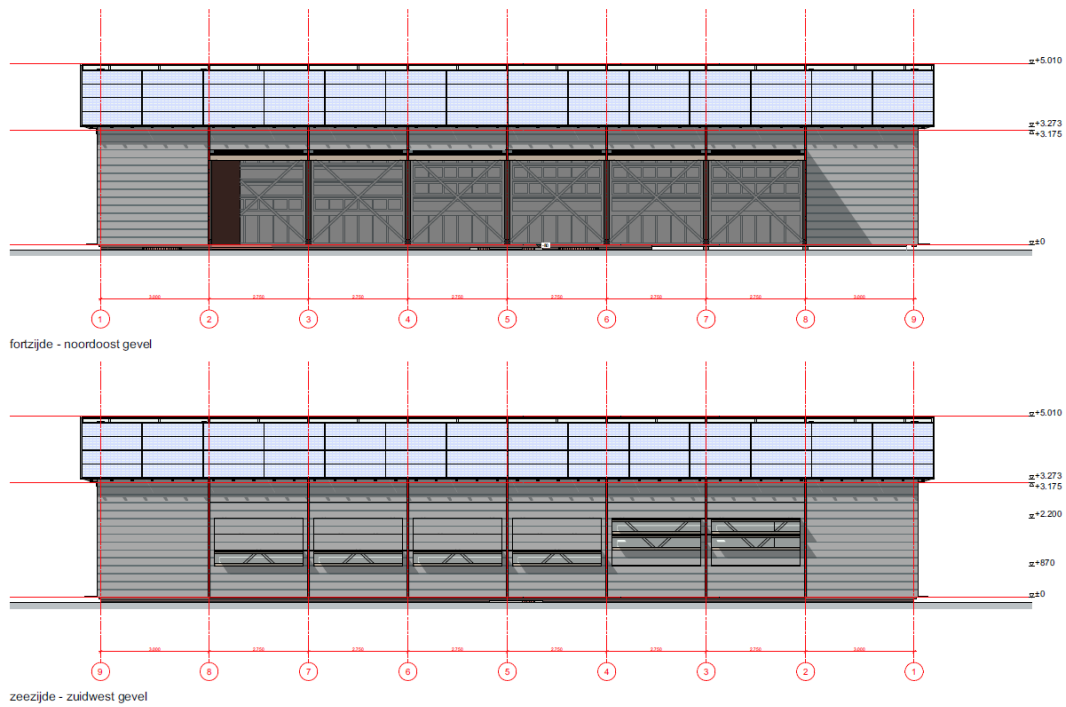
Terugblik

In het jaarverslag van 2022 is de commissie ingegaan op de omgevingsvergunning die was aangevraagd door Forteiland Pampus voor de bergloods. In 2023 is deze gerealiseerd. De door Pampus ingeslagen weg om het eiland geheel duurzaam en zelfvoorzienend te laten zijn, is een hedendaagse opgave, maar in lijn met de cultuurhistorie van dit eiland.

De gerealiseerde bergloods gezien vanaf het fort, behandeld in 2022 in de CRK&E, foto aangeleverd door Forteiland Pampus.

Langsgevels van de nieuwe bergloods met zonnepanelen als dakbedekking.

De gerealiseerde bergloods gezien vanaf het fort, behandeld in 2022 in de CRK&E, foto aangeleverd door Forteiland Pampus.

5. De cijfers

Soorten plannen en projecten

In het verslagjaar is de commissie in totaal **49** keer bijeengekomen: de commissie kleine plannen is **25** keer bijeengekomen en de commissie grote plannen is **24** keer bijeengekomen.

In deze vergaderingen tezamen zijn in zijn totaliteit **589** agendapunten besproken: **386** agendapunten bij de kleine commissie en **203** agendapunten bij de grote commissie. Ruim 65 procent van de beoordelingen vond dit jaar dus in de kleine commissie plaats. Dit zijn voor het merendeel adviesvragen over reguliere aanvragen voor een omgevingsvergunning en adviesvragen over conceptaanvragen geweest, maar ook is een aantal legalisaties behandeld. In de grote commissie zijn ook geregeld adviesvragen over M&O (Mens & Omgeving) en PRO (Projecten Ruimtelijke Ontwikkeling) projecten en collegiale overleggen geagendeerd geweest. Niet op alle aanvragen van plannen of projecten kan meteen positief worden geadviseerd, waardoor sommige plannen meerdere keren zijn geagendeerd in 2023. Bijvoorbeeld door de complexiteit van een plan, doordat het plan nog niet voldeed aan de criteria uit de welstandsnota, of omdat er voorafgaand aan een definitieve aanvraag het plan als conceptaanvraag is behandeld. Hieronder een overzicht van het aantal geagendeerde plannen in het kalenderjaar 2023.

In 2023 zijn er **511** omgevingsvergunningen verleend. Deze vergunningen kunnen ook verleend zijn aan plannen die al in 2022 door de commissies zijn behandeld. Niet alle **511** vergunningen hoefden getoetst te worden aan de redelijke eisen van welstand.

De commissie heeft in 2023 **1** adviesverzoek tot aanwijzing monument behandeld. Dit betrof de Huibert van Eijkenstraat, Naarden. De commissie heeft hier positief op geadviseerd.

Omgevingsvergunningaanvraag		
Aantal keren behandeld in CRK&E Kleine Commissie	Unieke plannen	Totaal
1 keer	137	137
2 keer	69	138
3 keer	18	54
4 keer	2	8
Totaal	226	337

Omgevingsvergunningaanvraag		
Aantal keren behandeld in CRK&E Grote Commissie	Unieke plannen	Totaal
1 keer	62	62
2 keer	25	50
3 keer	4	12
4 keer	1	4
Totaal	92	128

Conceptaanvragen		
Aantal keren behandeld in CRK&E Kleine commissie	Unieke plannen	Totaal
1 keer	32	32
2 keer	5	10
Totaal	37	42

Conceptaanvragen		
Aantal keren behandeld in CRK&E Grote commissie	Unieke plannen	Totaal
1 keer	13	13
2 keer	10	20
3 keer	3	9
Totaal	26	34

M&O projecten		
In 2023 zijn geen nieuwe M&O projecten gestart, wel zijn er nog een aantal uit 2021 en 2022 behandeld.		
Aantal keren behandeld in CRK&E Grote commissie		Totaal
1 keer	7	7
3 keer	1	3
Totaal	8	10

Monumenten		
Aantal keren behandeld in CRK&E		Totaal
Gemeentelijk monument		20
Provinciaal monument		0
Rijksmonument		38
Adviesverzoek aanwijzing monument		1
Totaal		59

Legalisaties		
Aantal keren behandeld in CRK&E Kleine commissie		Totaal
1 keer	11	11
2 keer	5	10
3 keer	6	18
4 keer	1	4
Totaal	23	43

Legalisaties		
Aantal keren behandeld in CRK&E Grote commissie		Totaal
1 keer	3	3
2 keer	1	2
Totaal	4	5

Welstandsgebieden

De gebiedsgerichte aanpak en uitwerking van het welstandsbeleid is de kern van de Welstandsnota Gooise Meren 2019. In Gooise Meren zijn gebieden te onderscheiden - afhankelijk van het karakter van de bebouwing - met ieder een set welstandscriteria en een beschrijving van de samenhang en het karakter. In aanvulling op de gebiedsgerichte criteria vraagt de gemeente extra aandacht voor de zorgvuldige inpassing van een bouwplan rondom cultureel erfgoed, zoals de door het rijk aangewezen beschermde gezichten. Daarnaast komt in het welstandsniveau (gewoon of bijzonder) de beleidsambitie naar voren.

Gebieden behandelde plannen grote en kleine commissie	
Aantal plannen behandeld in CRK&E	Totaal
Gebied 1, Centrum Bussum, bijzonder welstandsniveau	61
Gebied 2, Vesting Muiden, bijzonder welstandsniveau, beschermd stadsgezicht	38
Gebied 3, Oud Muiderberg, bijzonder welstandsniveau	13
Gebied 4, Vesting Naarden, bijzonder welstandsniveau, beschermd stadsgezicht	39
Gebied 5, Oudere Dorp Bussum, gewoon welstandsniveau	42
Gebied 6, Dorpsgebied Het Spiegel, gewoon welstandsniveau,	9
Gebied 7, Villagegebied Het Spiegel, bijzonder welstandsniveau, beschermd dorpsgezicht	71
Gebied 8, Villagegebied Brediuskwartier, , bijzonder welstandsniveau, beschermd dorpsgezicht	39
Gebied 9, Gemengd Villagegebied, bijzonder welstandsniveau	17
Gebied 10, Villa's Sandtmannlaan, bijzonder welstandsniveau	1
Gebied 11, Gooise villa's, bijzonder welstandsniveau	10
Gebied 12, Villagegebied jaren '50, gewoon welstandsniveau	4
Gebied 13, Tuindorp Godelinde, gewoon welstandsniveau	6
Gebied 14, Tuindorp Keverdijk, bijzonder welstandsniveau	3
Gebied 15, Rechte uitbreidingswijken, gewoon welstandsniveau	80
Gebied 16, Meanderwijken, gewoon welstandsniveau	19
Gebied 17, Naardereiland, bijzonder welstandsniveau	1
Gebied 18, De Krijgsman, bijzonder welstandsniveau	23
Gebied 19, Woongebied Bredius, bijzonder welstandsniveau	0
Gebied 20, Bedrijventerreinen, gewoon welstandsniveau	3
Gebied 21, Sport en recreatie, gewoon welstandsniveau	19
Gebied 22, Bussum Zuid-West, bijzonder welstandsniveau	4
Gebied 23, Bosgebied, bijzonder welstandsniveau	28
Gebied 24, Veenweidegebied, bijzonder welstandsniveau	35

(*) De bewaking en toetsing van de bouwplannen in het gebied de Krijgsman vindt deels plaats in het kwaliteitsteam de Krijgsman. Kleine plannen op bestaande bebouwing en Groen 1 wordt getoetst door de CRK&E Kleine plannen.